

Mircea URSUȚA

Codul de procedură civilă 2016
Jurisprudență. Sinteze

URSUȚA, MIRCEA

S-a născut la 27 august 1978, în Oradea.

- **Studii:** Universitatea din Oradea, Facultatea de Drept – Specializarea Drept (1996-2000); master Drept și Administrație Publică, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca (2000-2001); Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Politice și Științele Comunicării (2004-2007); Doctor în Drept: Specializarea Drept Administrativ, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, tema tezei „Procedura Contravențională” – îndrumător Prof. Univ. Dr. Tudor Drăganu (2008).
- **Activitate profesională:** avocat, Baroul Bihor (2000-prezent); arbitru, Curtea de Arbitraj Comercial de pe lângă Camera de Comerț și Industrie Bihor (2010-prezent); prodecan, Baroul Bihor (2011-2015).
- **Activitate științifică:** peste 60 de comunicări și prelegeri la conferințe naționale și internaționale; peste 40 de articole și studii de jurisprudență în materia procedurii civile, dreptului contravențional și dreptului administrativ în Revista Dreptul, Curierul Judiciar, Revista Română de Jurisprudență, Revista Română de Executare Silită, Revista Transilvană de Științe Administrative, Studia Universitatis Babeș-Bolyai; cărți publicate (*Noul Cod de procedură civilă modificat. Prezentare comparativă: Sinteza noutăților și reglementărilor anterioare*, Ed. Universul Juridic, București, 2014; *Sinteza noutăților Codului de procedură civilă. Prezentare comparativă: Noul Cod de procedură civilă și Codul anterior*, Ed. Universul Juridic, București, 2013; *Prezentare comparativă. Noul Cod de procedură civilă și Codul anterior. Sinteza noutăților Codului de procedură civilă*, Ed. Universul Juridic, București, 2012; *Contravențiile rutiere*, Ed. Universul Juridic, București, 3 ediții – 2012, 2011, 2010; *Procedura contravențională*, Ed. Universul Juridic, București, 3 ediții – 2010, 2009, 2008; *Elemente fundamentale de procedură civilă și proceduri speciale*, Ed. Pro Universitaria, București, 2010; *Codul rutier (ediție îngrijită)*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, 2015 și 2016; *Ghidul șoferului*, Ed. Universul Juridic, București, 2013; coautor la *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat* – coordonatori V.M. Ciobanu și M. Nicolae, Ed. Universul Juridic, București, 2 volume: vol. II – în curs de publicare, vol. I – 2013).
- **Recunoaștere științifică:** membru al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu” (2004-prezent); membru fondator al Institutului de Drept Public și Științe Administrative al României (2009-prezent); membru în Comisia de redactare a proiectului Legii de punere în aplicare a Noului Cod de procedură civilă, Ministerul Justiției (2010-2012); membru al Institutului de Științe Administrative al Republicii Moldova (2010-prezent); membru în Comitetul de redacție al „Revistei române de jurisprudență” (2013-prezent); moderator și speaker la conferințe organizate în cadrul programului de implementare a Noului Cod de procedură civilă (2011-prezent).
- **Citări:** numeroase citări ale lucrărilor menționate în tratate, monografiile, articole, studii și alte lucrări de specialitate în materiile procedurii civile, dreptului contravențional și dreptului administrativ.
- **Activitate didactică:** preparator, Facultatea de Drept. Universitatea din Oradea (2002-2006); asistent universitar, Facultatea de Drept. Universitatea din Oradea (2006-2011); lector, Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților (2011-prezent); lector universitar, Facultatea de Drept. Universitatea din Oradea (2011-prezent).

Mircea URSUȚA

Codul de procedură civilă 2016
Jurisprudență. Sinteze

Universul Juridic
București
-2016-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2016, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

URSUȚA, MIRCEA

Codul de procedură civilă 2016. Jurisprudență. Sinteze /

Mircea Ursuța - București : Universul Juridic, 2016

Index

ISBN 978-606-673-563-6

347(498)

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0732.320.666**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

telefon: **021.314.93.15**

DISTRIBUȚIE:

tel./fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

Codul de procedură civilă 2016. Jurisprudență. Sinteze reprezintă doar începutul unui proiect.

Ne propunem ca la fiecare început de an să putem oferi practicianului, studentului sau oricărei persoane interesate de procedura civilă un instrument de lucru util, pe care să îl poată avea la îndemână pentru informații de bază actualizate, esențiale în aplicarea dreptului procesual civil.

Mai precis, sub fiecare articol al Codului, cel interesat va găsi:

- legislație conexă;
- taxa de timbru aferentă (unde este cazul);
- extrase relevante din motivarea deciziilor Curții Constituționale;
- extrase din deciziile pronunțate de Instanța Supremă în RIL și HP;
- extrase din cele mai relevante decizii de speță ale Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- extrase din Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului;
- extrase din Minutele de unificare a practicii judiciare (în măsura în care acestea au fost făcute publice).

Având în vedere faptul că încă se mai aplică, în paralel, și Codul de procedură civilă din 1865, sub articolele noului Cod se regăsesc și articolele corespondente ale vechiului Cod de procedură civilă.

De asemenea, tot din acest considerent, am decis să păstrăm și sinteza noutăților Codului de procedură civilă și sintezele actelor normative de modificare a acestuia, adăugând sinteza noutăților aduse de O.U.G. nr. 1/2016.

Am renunțat însă, în titlu, la denumirea „Noul Cod de procedură civilă”, alegând să utilizăm denumirea „Codul de procedură civilă 2016”, deoarece, la trei ani de la intrarea în vigoare, acesta a devenit Codul de procedură aplicabil majorității proceselor, fiind Codul de procedură civilă „de drept comun”.

Ne propunem ca an de an sau oricând va fi nevoie să actualizăm informațiile din carte, astfel încât aceasta să conțină minimul necesar oricărei persoane într-o sală de judecată sau pentru dezlegarea rapidă a problemelor ridicate de diverse întrebări.

Pentru a nu mări volumul lucrării, am decis să publicăm doar extrase din deciziile de speță ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și cele cu adevărat importante cu privire la aspecte esențiale și preponderent de noutate ale actualului Cod de procedură civilă.

Recent, Consiliul Superior al Magistraturii a decis să nu mai facă publice Minutele de unificare a practicii judiciare rezultate din întâlnirile judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și cei ai Curților de apel, pentru motivul că acestea nu sunt izvor de drept, astfel încât nu mai putem publica extrase din ultimele asemenea Minute.

Din păcate însă, cu toate că nu sunt izvor de drept, credem că aceste documente trebuie cunoscute și de către ceilalți participanți la actul de justiție, nu doar de către magistrații cărora le sunt puse la dispoziție.

Argumentul este unul simplu și de bun simț, în opinia noastră. Întrucât magistratul care soluționează un litigiu cunoaște soluțiile „neobligatorii” de unificare a practicii judiciare, iar avocații sau părțile nu le cunosc, aceștia din urmă nu au nici măcar posibilitatea de a combate argumentat „soluțiile” adoptate cu ocazia întâlnirilor de unificare a practicii judiciare.

De aceea, credem că, în măsura în care aceste întâlniri sunt organizate în vederea unificării practicii judiciare, rezultatul lor trebuie să fie public, dacă nu pentru transparență, măcar pentru a da posibilitatea părții care nu este de acord cu soluția adoptată să o cunoască și astfel să o poată combate mai mult sau mai puțin argumentat.

Acesta este, până la urmă, și rolul pe care și-l asumă prezenta lucrare, și anume acela de a pune la dispoziția practicianului mereu grăbit, într-o lume în care timpul se condensează, informația de bază de care are nevoie zi de zi, ordonată sub fiecare articol al Codului de procedură civilă, informație care urmează să fie periodic actualizată.

*Lector dr. Mircea Ursuța¹⁾
Facultatea de Drept, Universitatea din Oradea
Avocat, Baroul Bihor*

---

¹⁾ Membru al Comisiei de elaborare a Proiectului Legii pentru punerea în aplicare a NCPC.

Partea I
NOUL COD DE PROCEDURĂ CIVILĂ, REPUBLICAT
(LEGEA NR. 134/2010)¹⁾
ȘI REGLEMENTĂRILE ANTERIOARE

Noul Cod de procedură civilă a fost republicat în **M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015**, în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare.

Noul Cod de procedură civilă a fost adoptat prin **Legea nr. 134/2010** privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010) și ulterior a fost modificat prin Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012).

Legea nr. 134/2010 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 3 august 2012, și ulterior a fost modificată și completată prin:

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 606 din 23 august 2012, aprobată prin Legea nr. 206/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 13 noiembrie 2012;

– Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2013 privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 31 ianuarie 2013, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 214/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 388 din 28 iunie 2013;

– Legea nr. 72/2013 privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 2 aprilie 2013.

---

¹⁾ Actualizat la 5 februarie 2016; cu modificările aduse prin **O.U.G. nr. 1/2016** pentru modificarea L. nr. 134/2010 privind NCPD, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016).

TITLUL PRELIMINAR

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Obiectul și scopul Codului de procedură civilă

Art. 1. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare codul, stabilește regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul îndeplinirii justiției în materie civilă.

(2) În îndeplinirea justiției, instanțele judecătorești îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia.

Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă

Art. 2. (1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 721. Dispozițiile codului de față constituie procedura de drept comun în materie civilă; ele se aplică și în materiile prevăzute de alte legi, în măsura în care acestea nu cuprind dispoziții contrare.

Aplicarea priorității a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului

Art. 3. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Aplicarea priorității a dreptului Uniunii Europene

Art. 4. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

CAPITOLUL II

Principiile fundamentale ale procesului civil

Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor

Art. 5. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competența instanțelor judecătorești, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecării.

Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil

Art. 6. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilită de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecării.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

Legislație conexă:

– Art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului.

Legalitatea

Art. 7. (1) Procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii.

(2) Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces.

Egalitatea

Art. 8. În procesul civil părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări.

Dreptul de dispoziție al părților

Art. 9. (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, în cazurile anume prevăzute de lege, la cererea altei persoane, organizații ori a unei autorități sau instituții publice ori de interes public.

(2) Obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților.

(3) În condițiile legii, partea poate, după caz, renunța la judecarea cererii de chemare în judecată sau la însuși dreptul pretins, poate recunoaște pretențiile părții adverse, se poate învoi cu aceasta pentru a pune capăt, în tot sau în parte, procesului, poate renunța la exercitarea căilor de atac ori la executarea unei hotărâri. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale în orice alt mod permis de lege.

Obligațiile părților în desfășurarea procesului

Art. 10. (1) Părțile au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și probeze pretențiile și apărările, să contribuie la desfășurarea fără întârziere a procesului, urmărind, tot astfel, finalizarea acestuia.

(2) Dacă o parte deține un mijloc de probă, judecătorul poate, la cererea celeilalte părți sau din oficiu, să dispună înfățișarea acestuia, sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare.

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 129. (1) Părțile au îndatorirea ca, în condițiile legii, să urmărească desfășurarea și finalizarea procesului. De asemenea, ele au obligația să îndeplinească actele de procedură în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și exercite drepturile procedurale conform dispozițiilor art. 723 alin. (1), precum și să-și probeze pretențiile și apărările.

Obligațiile terților în desfășurarea procesului

Art. 11. Orice persoană este obligată, în condițiile legii, să sprijine realizarea justiției. Cel care, fără motiv legitim, se sustrage de la îndeplinirea acestei obligații poate fi constrâns să o execute sub sancțiunea plății unei amenzi judiciare și, dacă este cazul, a unor daune-interese.

Buna-credință

Art. 12. (1) Drepturile procesuale trebuie exercitate cu bună-credință, potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege și fără a se încălca drepturile procesuale ale altei părți.

(2) Partea care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv răspunde pentru prejudiciile materiale și morale cauzate. Ea va putea fi obligată, potrivit legii, și la plata unei amenzi judiciare.

(3) De asemenea, partea care nu își îndeplinește cu bună-credință obligațiile procesuale răspunde potrivit alin. (2).

Reglementarea anterioară

C. pr. civ. 1865:

– Art. 723. (1) Drepturile procedurale trebuie exercitate cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege. (2) Partea care folosește aceste drepturi în chip abuziv răspunde pentru pagubele pricinuite.

Legislație conexă:

– Art. 14 NCC.

Dreptul la apărare

Art. 13. (1) Dreptul la apărare este garantat.

(2)¹⁾ Părțile au dreptul, în tot cursul procesului, de a fi reprezentate sau, după caz, asistate în condițiile legii. În recurs, cererile și concluziile părților nu pot fi formulate și susținute

---

¹⁾ Potrivit art. XI din Legea nr. 2/2013: „În aplicarea dispozițiilor art. 13 alin. (2) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, în cazul instanțelor judecătorești și parchetelor, în recurs, cererile și concluziile pot fi formulate și susținute de către președintele instanței sau de către conducătorul parchetului, de către consilierul juridic ori de către judecătorul sau procurorul desemnat, în acest scop, de președintele instanței ori de conducătorul parchetului.” Dispozițiile art. 13 alin. (2) teza a doua sunt neconstituționale (D.C.C. nr. 462/2014).